

Vergeven, hoe vaak kan dat?

In het televisie programma Familiediner probeert presentator Bert van Leeuwen gebroken families weer bij elkaar te brengen. Broers, zussen, ouders en kinderen die elkaar jaren niet meer hebben willen zien, contact vermijden en diep verbitterd zijn door meestal, in onze ogen, een kleine aanleiding/oorzaak. En hoe langer het heeft geduurd, hoe moeilijker is het om de relatie weer te herstellen. Vaak is er een zoon of dochter, een kleinkind, neef of nicht, die door de inschakeling van Bert van Leeuwen, de verstoorde relaties weer probeert te herstellen in de uitnodiging voor een familiediner. Tijdens de uitzending wordt duidelijk hoeveel pijn en verdriet dit bij mensen teweeg brengt, hoe verbitterd men is geraakt in de loop der jaren, en men zich heeft vastgebeten in het eigen gelijk. Men is niet meer in staat op eigen kracht de relatie weer te herstellen, om sorry te zeggen voor wat ze anderen hebben aangedaan. Hulp van buitenaf kan dan een heilzaam middel zijn, maar soms komt de limousine leeg aanrijden omdat de desbetreffende familieleden het niet kunnen of willen goed maken.

Overall waar mensen samenleven, het kan haast niet anders, ontstaan conflicten. Je ergert je aan je collega op het werk die het anders doet of niet zo nauwgezet werkt, je ergert je aan je zwager of schoonzus die altijd het hoogste woord heeft en het eigenlijk altijd wel weet, je buurman die er andere waarden en normen op na houdt. Ook binnen een relatie vallen wel eens harde woorden. Als iemand zegt: in ons huwelijk vallen nooit harde woorden, dan moet je maar denken: zij hebben de genade van de vergeetachtigheid!

Zo ken ik twee hoogbejaarde zussen die zich niet meer met elkaar kunnen verzoenen omdat de één heel haar leven lang vol afgunst heeft gekeken naar haar oudere zus, die het veel beter heeft getroffen dan zij in haar leven, een mooi gezin heeft en zij haar jaren heeft gesleten als ongehuwde dienstbode. Zij neemt het haar oudere zus kwalijk dat zij die kansen nooit heeft gehad en wil of kan niet de verzoenende hand van haar oudere zus aanvaarden.

Conflicten en jaloezie spelen zich ook af in de verhalen van de Bijbel. Mensen die elkaar niet het goede gunnen, zoals Kaïn en Abel. Dan wordt de jaloezie in een mens snel sterker dan het goede dat ook in de mens zit, met soms dramatische gevolgen.

Jezus probeert in het Evangelie van vandaag een oplossing te zoeken voor dit probleem. Als je je offergave naar het altaar brengt en je herinnert je dat er iets is tussen jou en je broeder, laat dan je offer staan en ga je eerst met je broeder verzoenen. En eigenlijk, zo zegt Jezus, moet je je broeder eindeloos dikwijls vergeving schenken. "Haal de balk uit je eigen oog", zo zegt Jezus elders, "voor je begint aan de splinter in het oog van de ander".

"Doe wat je kunt om je broeder te winnen", zegt Hij vandaag tegen ons. Jezus is als de dood voor vergelding, want vergelding escaleert altijd. Dat zien we vaak in ere-wraak binnen de families afkomstig uit Oosterse en Zuidelijke culturen. Vergelding krijgt nooit genoeg.

Daarom zegt Jezus: doe het eerst onder vier ogen, zonder dat de hele familie, de hele straat, het hele dorp er zich mee bemoeit en de betreffende persoon helemaal zwart wordt gemaakt en apart wordt gezet, buiten gesloten wordt.

Daarom zegt Hij: probeer het onder vier ogen, maar doe het niet om hem te vergelden, maar om hem terug te winnen. Buiten sluiten is geen goede optie, je maakt dan iemand dood. Maar welke lijm is in staat zo'n verstoorde relatie weer te herstellen? In de winkel is twee componentenlijm te koop waar je bijna alles mee kan lijmen met een ongelooflijk resultaat. Zou zo iets ook bruikbaar zijn voor gebroken relaties? Het Evangelie reikt ons vandaag twee componenten aan die wel zouden kunnen werken in een lijmpoging, t.w.: excuus en vergeving. Beide zijn nodig voor herstel. Op de eerste plaats moet je erkennen dat je fout was, sorry zeggen, toegeven dat je schuld hebt. Als je dat kunt dan is er ook vergeving mogelijk. Zonder excuus is er geen vergeving mogelijk, en zonder liefdevolle vergeving heeft ook niemand de moed om een excuus te maken. Beide componenten zijn nodig, maar dan krijg je ook een ongelooflijk resultaat. Als deze componenten aanwezig zijn zal de

limousine nooit leeg rijden, zal men voor aanvang van het familiediner elkaar in de armen vallen en rollen er tranen omdat men weer verenigd is.

Dan zijn er weer twee verenigd in Zijn Naam en..... "En daar ben Ik in hun midden", zegt Jezus.

Amen.

Tillicte, 10 september 2017
Pastor Jan Kerkhof Jonkman